

Na těchto stránkách naleznete užitečné informace o nejčastějších životních situacích, s nimiž je třeba se obrátit na soud.

OBSAH:

- I. Opatrovnická řízení a rozvod manželství
 - I.1) Obecné informace
 - I.2) Přání dětí
 - I.3) Rodičovský plán

- II. Úprava poměrů dětí
 - II.1) Formy péče o dítě
 - II.2) Styk s dítětem
 - II.3) Výživné
 - II.4) Urychlení řízení o úpravě poměrů
 - II.5) Předběžné opatření

- III. Rozvod manželství
 - III.1) Nesporný rozvod
 - III.2) Sporný rozvod

- IV. Další opatrovnická řízení
 - IV.1) Pěstounská péče, péče jiné osoby
 - IV.2) Řízení o schválení právního jednání
 - IV.3) Svěprávnost, opatrovnictví, ochrana zájmů člověka, který si nemůže sám spravovat své záležitosti

- V. Ochrana před domácím násilím
- VI. Mimosoudní řešení sporů
- VII. Místní příslušnost soudu ve vybraných řízeních

I. OPATROVNICKÁ ŘÍZENÍ A ROZVOD MANŽELSTVÍ

I.1) Obecně:

Okresní soudy vedou různé druhy soudních řízení. Velkou část tvoří tzv. „opatrovnická řízení“, tedy řízení, která se mj. týkají osob nějakým způsobem slabších nebo znevýhodněných – zejména nezletilých dětí, osob s duševní poruchou, ale též osob ohrožených domácím násilím. V těchto řízeních se projevují jiné zásady a pravidla, než v běžných civilně-právních sporech. Jde v nich v první řadě o ochranu zájmů slabší osoby (dítěte, duševně nemocné osoby), a proto osud řízení a jeho výsledek není ponechán pouze na stranách řízení, ale soud zde větší měrou sám aktivně napomáhá k ochraně zájmů těchto osob. Soud tak např. pomáhá zajišťovat důkazy, zjišťuje existenci skutečností, které žádá ze stran neuvedla, může zahájit řízení sám i bez návrhu jedné ze stran, aktivně postupuje a rozhoduje

v zájmu osoby, která se sama může chránit obtížněji. Konkrétně se jedná zejm. o řízení o úpravě poměrů dětí, jejichž rodiče spolu nežijí, případně se chtějí rozvést, o řízení o změně výživného, o úpravě styku jednoho z rodičů s dítětem, o svěřeni dětí do péče jiné osoby (např. babičce, jiné příbuzné či blízké osobě), o pěstounské péči, dále o řízení ve věci svéprávnosti a opatrovnictví osoby stížená duševní poruchou, případně mírnějších opatření jako jsou smlouva o nápomoci, zastoupení členem domácnosti nebo jmenování opatrovníka. Také se to týká řízení ve věcech domácího násilí.

V souladu s rolí soudu v těchto věcech chceme účastníkům opatrovnických řízení u našeho soudu poskytnout základní informace o těchto řízeních, jejich průběhu a rozhodování, a vysvětlit, co by měl návrh obsahovat a kam jej podat.

Ačkoliv rozvodové řízení není opatrovnickým řízením, současně není ani klasickým sporným řízením, proto vám nabízíme informace i v této oblasti.

Dále bychom vám rádi nabídli informace jak postupovat, pokud se rozhodnete pro mimosoudní řešení sporu, případně co očekávat, pokud vám bude nařízeno soudem setkání s mediátorem, rodinným terapeutem, pracovníkem orgánu sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD) apod.

Také bychom rádi poukázali na dva dokumenty týkající se dětí, pokud se jako rodiče rozcházíte. Prvním je „Přání dětí“, které odráží skutečné situace a problémy, se kterými se musí děti potýkat, je-li rozpad soužití jejich rodičů poznamenán konfliktem. Jde o situace, které se často opakují, proto je možné, že něco podobného prožívá i vaše dítě. Byli bychom rádi, abyste to věděli.

Druhým dokumentem „Rodičovský plán“, který by vám měl v případě rozpadu vašeho vztahu pomoci při promýšlení otázek týkajících se péče o dítě, udržování osobního styku s ním, zajištění jeho výchovy a vzdělání, určení místa jeho bydliště apod.

Doufáme, že informace námi poskytnuté vám budou k užítku. V případě potřeby se můžete obrátit i na opatrovnické oddělení našeho soudu (tel 312 278 747), orgán sociálně-právní ochrany dětí při Magistrátu města Kladna, Městském úřadu Slaný, nebo v případě, že jste z obce Olovnice při Městském úřadu v Kralupech nad Vltavou.

I.2)Přání dětí:

Uvedená přání odráží skutečné situace a problémy, se kterými se musí děti potýkat, je-li rozpad společného soužití jejich rodičů poznamenán konfliktem. Jde o situace, které jsou typické a často se opakují, proto je možné, že něco podobného prožívá i vaše dítě. S ohledem na jeho nejlepší zájem je nezbytné tyto situace překonávat a orientovat se na jeho budoucnost a jeho budoucí perspektivu. Věřte, že v tom nejste sami. Pomoc při zvládnutí vaší nelehké životní situace vám nabízí sociální pracovníci a pracovníci orgánů sociálně-právní ochrany dětí, odborní pracovníci poradenských zařízení (psychologové, sociální pracovníci).

**20 přání Vašeho dítěte
(v případě rozvodu či rozchodu)**

Milá maminko a milý tatínku!

1. Nikdy nezapomeňte: jsem dítětem vás obou. Ať už bydlím jen u jednoho z vás nebo se v péči o mě střídáte, potřebuji vás oba úplně stejně.
2. Neptejte se mě, koho z vás mám raději. Mám vás oba stejně rád. Neočerňujte přede mnou toho druhého, protože mě to bolí.
3. Pomozte mi být v kontaktu s tím rodičem, se kterým právě netrávím čas - vytočte mi jeho telefonní číslo, umožněte mi poslat mu SMS nebo email, předepište mi jeho adresu na obálku... Pomozte mi k Vánocům nebo k narozeninám pro něj vyrobit nebo koupit nějaký hezký dárek. Moje fotky nechte vždycky vyvolat dvakrát - jednou taky pro toho druhého.
4. Mluvte spolu a hlavně mě nepoužívejte jako poslíčka mezi vámi. Nechci nosit zprávy, které toho druhého zarmoutí nebo rozčílí.
5. Nebud'te smutní, když odcházím k druhému rodiči, nebudu se tam mít špatně. Nejraději bych byl pořád s vámi oběma. Ale nemůžu se roztrhnout na dva kusy - jenom proto, že jste vy roztrhli naši rodinu.
6. Nikdy mi neplánujte nic na dobu, kdy mám být s druhým rodičem. Část mého času chci trávit s tatínkem a část s maminkou. Důsledně to dodržujte.
7. Nebud'te zklamaní ani se nezlobte, když se vám nehlásím v době, kdy jsem s druhým rodičem. Mám teď dva domovy. A ty musím dobře oddělovat - jinak bych se ve svém životě už ale vůbec nevyznal.
8. Nepředávejte si mě u dveří jako balík. Pozvěte toho druhého na chvíli dál, jsou to pro mě kratičké chvílky, kdy vás mám oba. Neničte mi je tím, že se ignorujete nebo hádáte.
9. Když se doopravdy nemůžete ani vidět, předávejte si mě ve školce, ve škole nebo u přátel.
10. Nehádejte se přede mnou – nedělá mi to dobře. Bud'te ke mně alespoň tak zdvořilí, jako jste k ostatním lidem, a jak to vyžadujete také ode mě.
11. Dávejte mi dost informací, ale nevyprávějte mi věci, kterým ještě nemohu rozumět.
12. Dovolte mi přivést si svoje kamarády k vám oběma. Chci, aby poznali moji maminku a mého tatínka a aby viděli, jak jste oba skvělí.
13. Dohodněte se férově o penězích. Nechci, aby jeden z vás měl moc peněz a ten druhý jen málo. Ať se vám oběma daří tak dobře, abych se u vás mohl cítit stejně dobře.
14. Nesoutězte o to, kdo mě víc rozmazlí. Tolik sladkostí bych totiž nikdy nemohl sníst, jak moc vás mám oba rád.

15. Řekněte mi na rovinu, když někdy nevystačíte s penězi. Pro mě je stejně mnohem důležitější čas strávený s vámi než peníze. Ze skvělé společné hry se raduji mnohem víc než z nějaké nové hračky.

16. Nemusíme mít pořád nějaké akce. Nemusí být pořád něco nového a skvělého, když spolu něco podnikáme. Nejhezčí je pro mě, když jsme prostě veselí a v pohodě, hrajeme si a máme i trochu klidu.

17. Nechte v mém životě co nejvíc věcí tak, jak bývaly před vaším rozchodem. Začíná to u mého pokojíčku a končí u úplných maličkostí, které jsem dělával úplně sám s tatínkem nebo s maminkou.

18. Buďte hodní na babičku a dědečka z druhé strany, i když při rozvodu stáli víc u svého dítěte. Taky byste při mně stáli, kdyby se mi vedlo špatně. Nechci ztratit ještě své prarodiče.

19. Buďte tolerantní k novému partnerovi, kterého si ten druhý našel nebo najde, a hlavně ho přede mnou nepomlouvejte. S tímto člověkem musím také vycházet.

20. Buďte optimističtí. Svůj partnerský vztah jste nezvládli - ale zkuste alespoň dobře zvládat ten čas poté. Projděte si prosby, které vám píše. Třeba si o nich promluvte, ale nehádejte se. Nepoužívejte tento dopis k vyčítání druhému, jak byl ke mně špatný. Když to uděláte, tak jste vůbec nepochopili, jak na tom teď jsem a co potřebuji, abych se cítil lépe.

(zdroj: <http://www.karin-jaeckel-autorin.de> - Dr. Karin Jäckel, dětská psycholožka a spisovatelka dětské literatury, volně přeloženo a upraveno)

I.3) Rodičovský plán:

Rodičovský plán by vám měl pomoci při promýšlení otázek týkajících se péče o vaše dítě, udržování osobního styku s ním, zajištění jeho výchovy a vzdělání, určení místa jeho bydliště apod.

Otázky se tematicky zabývají problémy, které vy a druhý rodič budete ve vztahu k dětem pravděpodobně řešit, nyní nebo v budoucnosti. Jde o otázky bydliště dítěte, styku a komunikace, školských zařízení, mimoškolních aktivit, lékařské péče, prázdnin a svátků, financí, apod. Je vhodné přemýšlet i o drobných detailech a nastavit si pro ně pravidla.

Při sestavování rodičovského plánu je dobré mít na paměti, že ze zákona rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům, je přitom lhotejné, který z nich má dítě v péči (ať již na základě jejich dohody nebo rozhodnutí soudu). Rodičovskou odpovědnost mají rodiče vykonávat ve shodě (jejich postavení je rovnocenné) a v souladu se zájmy dítěte. V zájmu dítěte přitom je, aby se na jeho výchově podíleli oba rodiče, neboť potřebuje jejich lásku a přízeň, a to bez ohledu na skutečnost, že rodiče společně nežijí.

Je několik možností, jak postupovat při sestavení plánu. Nemáte-li jako rodiče problém se vzájemnou komunikací, můžete na sestavení plánu pracovat od počátku společně. V opačném případě může návrh rodičovského plánu vypracovat každý z rodičů zvlášť; poté si navzájem

své návrhy předáte a zjistíte, v čem se shodujete a v čem nikoliv, a následně se pokusíte dohodnout na otázkách, ve kterých nebyla shoda. Pokud se ani po vynaložení veškerého úsilí na nějakých otázkách nedohodnete, je vhodné vyhledat příslušné odborníky, kteří vám budou nápomocní při řešení problémů.

Nevztahuje-li se nějaká otázka na vaši situaci, prostě ji přeskočte a pokračujte otázkou následující.

<http://www.justice.cz/Justice2/soud/soud.aspx?j=163&o=153&k=6632&d=353259>

II. ÚPRAVA POMĚRŮ DĚTÍ

Pokud jste rodiči nezletilého dítěte (tj. dítěte do 18 let) **a rozejdete se**, oba zůstáváte jeho rodiči, oba máte nadále rodičovská práva a povinnosti, ale je třeba vyřešit poměry dítěte, tj. s kým bude dítě žít a jak budou hrazeny jeho potřeby. To se obecně označuje jako úprava poměrů dítěte. Právně se vaše situace liší podle toho, zda jste nebo nejste manželé.

Rozchodem, rozvodem, ani soudním rozhodnutím o úpravě poměrů rodiče dítě neztrácí. Dále mají oba právo a povinnost dítě vychovávat, zastupovat ho, rozhodovat o něm, spravovat jeho záležitosti, mají právo se s dítětem stýkat. Pokud dojde na soudní rozhodnutí, je jím pouze vymezeno, v čí péči dítě je (s kým bydlí) a kdo jak přispívá na jeho výživu, případně, pokud je to třeba (zejm. pokud se rodiče nedohodnou), je soudně upraven styk s dítětem.

Pouze v závažných případech má soud možnost omezit rodičovskou odpovědnost nebo rodiče rodičovské odpovědnosti zbavit. Soudní řízení se zahajuje na návrh nebo ho může soud zahájit z moci úřední. Při rozhodování o úpravě poměrů dítěte není soud návrhem rodičů vázán, ale rozhoduje podle skutečného zájmu dítěte.

Při řízení zpravidla dojde k výsledku rodičů, v závažnějších případech může dojít i k výsledku dítěte, případně k pohovoru s ním prostřednictvím sociální pracovnice. Dítěti bude v řízení vždy jmenován samostatný zástupce, neboť rodiče nejsou oprávněni jej v tomto typu řízení zastupovat. Zpravidla se jedná o orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

K návrhu není nutný úředně ověřený podpis navrhovatele

II.1) Obecně existují tři druhy péče o dítě: výlučná, střídavá a společná.

Výlučná péče spočívá v tom, že dítě je trvale v péči jednoho rodiče, druhý rodič na něj pravidelně přispívá výživným. S dítětem má právo se stýkat a nadále vykonává veškerá rodičovská práva jako doposud.

Střídavá péče spočívá v tom, že každý z rodičů vykonává péči o dítě po určitou dobu, kdy se rodiče v určitých intervalech (obvykle jednoho nebo dvou týdnů) v péči o dítě střídají. Každý z rodičů přispívá druhému rodiči výživným za dobu, kdy je v péči druhého rodiče. I zde mají rodiče právo se s dítětem stýkat a nadále oba vykonávají rodičovská práva. Obecně se doporučuje střídání v péči v pátek, aby děti měly možnost užít si o víkendu rodiče, kterého týden neviděli, připravit se na školní týden, a aby nástup do školy proběhl hladce. Možnosti jsou ale i jiné

Společná péče spočívá v tom, že oba rodiče vykonávají péči o dítě, aniž by bylo třeba vymezit nějaké časové úseky, kdy bude dítě u koho z nich, jsou schopni se dohodnout na hrazení potřeb dítěte, se společnou péčí souhlasí. Dítě žije s nimi společně, nebo se mezi nimi střídá na základě průběžné dohody, není nutné rozhodovat o konkrétních částkách výživného.

Konkrétně mohou nastat následující situace:

- I. **Nejste manželé a rozešli jste se** (tedy nežijete spolu, ač třeba ještě přechodně užíváte jedno společné obydlí). V takovém případě se mezi sebou můžete o úpravě poměrů dítěte dohodnout zcela mimo soud a jakékoliv úřady. Pouze se spolu domluvíte, kdo z vás bude mít dítě v péči, nebo zda se budete v péči o dítě v nějakých intervalech střídát, případně zda budete o dítě pečovat společně. Také je třeba, abyste se domluvili na hrazení potřeb dítěte. Pokud má dítě v péči jeden z rodičů, druhý rodič mu obvykle přispívá výživným. Pokud se v péči střídáte, měli byste každý na dítě přispívat druhému rodiči podle svých možností a schopností tak, aby životní úroveň dítěte byla stejná. Při společné péči musíte být schopni průběžně se dohodnout na hrazení potřeb dítěte. To, jak se dohodnete, je na vás. Pokud jste na úpravě poměrů dítěte dohodnutí, není na místě podávat návrh k soudu, soud u nesezdaných párů rozhoduje pouze v případě absence dohody, jak vyplývá ze zákonné úpravy. (V žádném případě návrh nepodávejte pouze kvůli tomu, že to po vás vyžaduje např. úřad práce v souvislosti s vaší žádostí o dávky státní sociální podpory, neboť je na něm, aby vedl vlastní správní řízení ohledně vašich poměrů. Takový požadavek úřadu práce nemá oporu v zákoně).
- II. **Pokud nejste manželé, rozešli jste se a na úpravě poměrů vašeho dítěte jste se nedohodli** (a to ani za pomoci např. orgánu sociálně právní ochrany dítěte, mediátora nebo rodinného terapeuta), můžete se obrátit na soud s návrhem na úpravu poměrů. V návrhu uvedete kromě obecných náležitostí, zda žádáte:
 - svěřeni dítěte do vaší péče a stanovení výživného druhému rodiči - uveďte, od kdy výživné žádáte a v jaké výši,
 - svěřeni dítěte do střídavé péče - uveďte v jakém intervalu (např. týden/ 2 týdny) by ke střídání mělo docházet, kdy by mělo ke střídání docházet a jaké navrhuje výživné pro každého z vás. Navrhněte, od kdy má být výživné určeno, pokud je již střídavá péče praktikována, a výši výživného.
 - svěřeni dítěte do společné péče (jedná se spíše o teoretickou možnost, neboť se společnou péčí musí oba rodiče souhlasit a být schopni se na všem dohodnout).

Pokud nejste schopni se dohodnout na úpravě styku s dítětem, můžete současně s podáním návrhu na úpravu poměrů podat i návrh na úpravu styku. Úprava styku však není nutná, dohoda rodičů má přednost.

- III. **Pokud jste manželé, rozešli jste se, ale zatím se nechcete rozvést**, platí pro vás stejná situace, jako kdybyste manželé nebyli (ad I.), tedy je na vás, jak se dohodnete. Teprve pokud se nedohodnete, máte možnost se obrátit na soud. Situace se mění teprve ve chvíli, pokud se budete chtít rozvést, neboť soud vaše manželství nemůže rozvést, pokud nedošlo k úpravě poměrů k vašim nezletilým dětem.

IV. **Pokud jste manželé a chcete se rozvést**, zákonnou podmínkou pro rozvod je úprava poměrů k vašim společným nezletilým dětem **pro dobu po rozvodu manželství**. Je tedy třeba soudně upravit, kdo bude mít děti v péči a jak bude hrazeno výživné. Není třeba upravovat styk.

Pokud jste na úpravě poměrů dítěte dohodnutí, stačí podat návrh na schválení dohody o úpravě poměrů pro dobu po rozvodu. Dohodnout se můžete na výlučné péči jednoho z vás se stanovením výživného od doby rozvodu druhému z vás, nebo na střídavé péči obou se stanovením výživného každému z rodičů, nebo na společné péči vás obou.

Řízení je obvykle rychlé a nejčastěji dojde k rozhodnutí již na prvním jednání. Soud dohodu neschválí pouze v případě, že je v rozporu se zájmy dětí. Je tak vhodné, aby zejména dohoda o výživném odpovídala poměrům rodičů a potřebám dětí.

Pokud nejste schopni se na úpravě poměrů dítěte pro dobu po rozvodu (ani za pomoci např. orgánu sociálně právní ochrany dítěte, mediátora nebo rodinného terapeuta) **dohodnout**, je na místě podat k soudu návrh na úpravu poměrů pro dobu po rozvodu. Obvykle se současně podává i návrh na úpravu poměrů pro dobu před rozvodem, neboť soudní řízení (o úpravě poměrů dětí a následně o rozvodu manželství) mohou trvat delší dobu a je vhodné mít upraveny i poměry dítěte do doby rozvodu. Úprava poměrů dítěte před rozvodem a po rozvodu jsou dvě samostatná řízení. V návrhu je třeba kromě obecných náležitostí uvést, co navrhuje:

- komu z vás má být dítě svěřeno do péče pro dobu před rozvodem a po rozvodu a jaké má být druhému rodiči stanoveno výživné pro dobu před a po rozvodu, navrhnout výši výživného a od kdy má být placeno.
- případně, zda má být dítě svěřeno pro dobu před a po rozvodu do střídavé péče. V tom případě, v jakém intervalu by ke střídání mělo a jaké navrhuje výživné pro každého z vás (při střídavé péči je třeba stanovit každému z rodičů výživné za dobu, kdy bude v péči druhého rodiče). Navrhněte, od kdy má být výživné stanoveno a v jaké výši.
- je možno navrhnout i společnou péči, s tou však musí oba rodiče souhlasit.

Je důležité uvést, že pokud rodiče ani v průběhu řízení nedosáhnou dohody, kterou soud schválí, do budoucna si tím vyloučí možnost tzv. nesporného rozvodu (k němu viz níže), neboť dohoda rodičů o úpravě poměrů dětí je jednou z podmínek pro takový typ rozvodu.

V závažných případech může soud zadat i znalecký posudek z oboru psychologie nebo psychiatrie, který po skončení řízení zaplatí rodič, jenž nebude v řízení úspěšný (pokud u něho nejsou splněny podmínky pro osvobození od soudního poplatku).

V. **Pokud spolu žijete, ať již jako partneri nebo manželé, a jeden z vás neplní vyživovací povinnost vůči dítěti** (osobní péčí nebo přispíváním na jeho potřeby), máte možnost podat návrh na stanovení výživného rodiči, který se na výživě dítěte nepodílí. V takovém případě uveďte, jaké výživné a od kdy požadujete.

V případě podstatné změny poměrů je možno původní soudní rozhodnutí změnit.

Řízení nepodléhá soudnímu poplatku.

II.2)Styk s dítětem:

Oba rodiče mají právo udržovat osobní styk s dítětem. To platí i za situace, když se rozejdou nebo rozvedou. Primárně je na rodičích, aby se na styku dohodli. Dohoda ohledně styku je v zájmu dítěte i rodičů, neboť je flexibilní, umožňuje zohledňovat aktuální situaci a pro děti je přínosné vědět, že jejich rodiče jsou schopni se spolu domluvit. Obecně rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk umožnit a při výkonu styku v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat. Pokud se rodiče na úpravě styku dohodnou, není (kromě výjimečných případů v zájmu ochrany dítěte) třeba soudní úpravy.

Pokud se však rodiče nedohodou, mohou podat soudu návrh, aby styk upravil. Návrh je možno podat samostatně, nebo společně s návrhem na úpravu poměrů dítěte.

Soud může výjimečně stanovit i různé podmínky styku (zejména místo, kde ke styku má dojít, jakož i určit osoby, které se smějí, popřípadě nesmějí styku účastnit). Soud také může z vážných důvodů styk rodiče s dítětem omezit nebo zakázat. To se však děje pouze výjimečně.

V návrhu na úpravu styku je třeba uvést, z jakého důvodu je potřeba soudní úpravy a v jakém rozsahu má být styk upraven. Rozsah styku se liší zejm. podle věku dítěte, jeho zdravotního stavu, jeho přání, návyků, vzdálenosti bydlišť rodičů, možností rodičů. **Obvyklý** je u malých dětí, které jsou např. ještě kojeny, styk častější na kratší dobu. U starších dětí pak např. na dobu každého druhého víkendu a dále např. jednoho odpoledne v každém týdnu, a dále střídání rodičů ve styku s dítětem o svátcích a prázdninách.

Soud však není návrhem rodičů vázán, sám rozhodne podle zájmu dítěte.

Řízení nepodléhá soudnímu poplatku.

II.3)Výživné:

Rodiče mají vůči svým dětem **vyživovací povinnost**. Jsou tedy povinni zajišťovat jim mj. bydlení, stravování, ošacení, hrazení školních i mimoškolních potřeb, zdravotní výdaje, dopravu, a pokud je to v jejich možnostech, tvořit dítěti úspory. Tuto povinnost rodiče plní buď faktickým výkonem (osobní péčí), nebo placením výživného.

Pokud je dítě svěřováno do péče jednoho rodiče, stanoví soud výživné druhému rodiči. Pokud je rozhodováno o střídavé péči, stanoví se obvykle výživné každému z rodičů, to si pak platí vzájemně. Při stanovení výživného není soud vázán návrhy rodičů, vychází z možností a schopností rodičů a z potřeb dítěte. Konkrétně soud přihlíží zejména k příjmům rodičů, k jejich úsporám a majetku, k tomu, zda hradí sami nebo spolu s dalšími osobami náklady na bydlení a domácnost, zda mají další vyživovací povinnosti k dětem nebo manželům, k potřebám dětí, k jejich zdravotnímu stavu, k rozsahu styku dítěte s druhým rodičem, částečně též k jejich výdajům. Při hodnocení možností a schopností rodičů nezkoumá soud pouze aktuální příjmy rodičů, ale zabývá se též tím, zda se rodič bez důležitého důvodu nevzdal výhodnějšího zaměstnání nebo majetkového prospěchu, případně zda nepodstupuje

nepřiměřená majetková rizika (často se jedná o situace, kdy někdo nepracuje, ač mu v tom objektivně nic nebrání, předstírá, že nepracuje nebo že jeho výdělek je podstatně nižší, než skutečný, nebo bez vážného důvodu změnil zaměstnání a nově dosahuje výrazně nižší příjem). I osobě, která nedosahuje žádných příjmů, je tak možno uložit platit výživné. Pokud někdo neprokáže řádně své příjmy a ani neumožní soudu příjmy zjistit, pak platí, že jeho příjem činí 25násobek životního minima (aktuálně kolem 85.000,- Kč). Děti mají právo na zásadně shodnou životní úroveň se svými rodiči. Znamená to, že pokud je jeden z rodičů majetný, je na něm, aby přispíval na potřeby dítěte více než méně majetný rodič.

Výživné se platí měsíčně předem (tj. v určitém měsíci na tento měsíc, nejobvykleji do 15. dne v měsíci), platí se k rukám rodiče, který má dítě v péči. Výživné je možno určit až 3 roky zpětně od podání návrhu. To slouží k ochraně dítěte, pokud by jeden z rodičů neplatil v minulosti výživné dobrovolně. Vzhledem k tomu, že zpětné stanovení výživného může být velkým ekonomickým zásahem pro povinného rodiče, je na místě hradit výživné včas. Soud však skutečně zkoumá, zda vyživovací povinnost v minulosti byla nebo nebyla plněna. Zpětně lze výživné snížit i zvýšit.

V návrhu na stanovení výživného je třeba uvést, jaké výživné má být stanoveno a od kdy. Dále je třeba podrobně vylíčit osobní, příjmové a majetkové poměry účastníků (rodičů, případně jejich nových partnerů, dětí, ev. dalších spolužijících osob).

Řízení nepodléhá soudnímu poplatku.

Zvýšení/snížení výživného:

Pokud již bylo v minulosti soudem upraveno výživné nezletilého dítěte (ať byla v rámci úpravy poměrů soudem schválena dohoda rodičů nebo stanoveno výživné soudním rozhodnutím), je v případě podstatné změny poměrů možno výši výživného změnit. Změna poměrů však musí být natolik zásadní a dlouhodobá, aby skutečně změnu výše výživného odůvodňovala.

Podstatná změna poměrů může spočívat v dlouhodobé změně příjmů, změně schopnosti rodiče dosahovat příjmů, podstatné změně v potřebách dítěte (obvykle nástup do školy, přechod na vyšší stupeň vzdělávání, nákladná zájmová činnost, zhoršení zdravotního stavu, s nímž jsou spojeny náklady), případně změně v počtu vyživovacích povinností. V takovém případě je možno podat k soudu **návrh na změnu výživného**. V návrhu je třeba uvést, jak má být výživné sníženo nebo zvýšeno – tj. na jaké dítě, na jakou částku a od kdy. Dále je třeba vylíčit osobní, příjmové a majetkové poměry všech účastníků.

Soud není návrhem rodiče vázán, podle skutkových zjištění sám rozhodne, zda a jak má být výživné sníženo/zvýšeno, případně návrh zamítne.

Řízení nepodléhá soudnímu poplatku.

II.4) Jak urychlit řízení o úpravě poměrů:

Podejte návrh u soudu, v jehož obvodu má nezletilý skutečné (nikoliv evidenční) bydliště dle dohody rodičů.

Pokud však již ve věci dítěte v minulosti vedl řízení jiný soud, je jeho opatrovnický spis veden u tohoto soudu, i když došlo mezitím k přestěhování dítěte. Podejte tak návrh u soudu, který v minulosti vedl řízení.

V návrhu uveďte - k jakému soudu směřuje, jména, příjmení a datum narození rodičů a dětí, jejich bydliště vč. faktického bydliště (doručovací adresy rodičů), pokud je Vám známo, sdělte rozhodující skutečnosti (příběh), označte důkazy a napište, jak požadujete, aby soud rozhodl. Dále připojte datum a podpis,

V návrhu dále uveďte skutečnosti důležité pro posouzení návrhu – od kdy nevedete společnou domácnost, kdo má děti u sebe, zda druhý rodič již něco přispívá na jejich výživu, jaké jsou vaše životní náklady a náklady dětí, údaje o svých příjmech a majetku apod.

Pokud máte poznatky o nepřiznaném příjmu druhého rodiče, pokuste se je doložit, případně sdělte soudu, jakým způsobem je může zjistit.

K návrhu vždy přiložte veškeré listiny, které máte k dispozici.

Návrh se podává soudu ve dvou vyhotoveních, pokud je zasílán poštou nebo osobně doručen na podatelnu soudu. Dále je možné jej podat prostřednictvím datové schránky nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

Sdělte soudu, v jakých termínech nejste schopni se dostavit k jednání z důležitého důvodu, aby nedocházelo k nařízení jednání a následnému odročení,

Je-li vám doručen návrh druhého rodiče, vyjádřete se k němu písemně ještě před jednáním. Soud tak bude mít možnost se lépe na jednání připravit, obstarat zprávy, listiny, šetření, a to tak, aby ve věci mohlo být rozhodnuto pokud možno již na prvním jednání.

Veškeré listiny doručené od soudu si řádně přečtěte a řiďte se pokyny soudu.

Pokuste se zjistit, zda druhému rodiči bylo předvolání k jednání skutečně doručeno (nikoliv pouhou zákonnou fikcí doručení, pokud se na své adrese fakticky nezdržuje), případně mu sami sdělte termín konání ústního jednání.

Ještě před podáním návrhu konzultujte situaci s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí (např., v rámci okresu Kladno, u Magistrátu města Kladna nebo Městského úřadu Slaný, a to dle adresy trvalého bydliště dítěte).

II.5)Předběžné opatření

Pokud je nutné, aby byly zatímne upraveny poměry účastníků (zejm. poměry dítěte) a nelze vyčkávat pravomocného soudního rozhodnutí, je možné podat návrh na nařízení předběžného opatření. Návrh je možné podat před zahájením jakéhokoliv řízení, i v jeho průběhu. V případě řízení týkajících se nezletilých dětí se návrh podává v místě, kde má dítě své faktické bydliště. Podání návrhu v tomto případě nepodléhá soudnímu poplatku. Soud o návrhu rozhoduje bezodkladně, nejpozději do 7 dnů od podání návrhu.

Návrh musí obsahovat jméno, příjmení a bydliště účastníků (navrhovatele, rodičů dítěte, dítěte), nejlépe však i adresy, na kterých se fakticky zdržují (doručovací adresy), vylíčení skutečností o tom, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, vylíčení skutečností, které odůvodňují předběžné opatření, a musí být z něj patrné, jakého předběžného opatření se navrhovatel domáhá, je nutné i připojit listiny, jichž se navrhovatel dovolává.

Zejména absence přesvědčivého vylíčení skutečností o tom, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, a vylíčení skutečností, které odůvodňují předběžné opatření, jsou v praxi nejčastějším důvodem pro zamítnutí návrhu. Předběžné opatření je možné nařídit pouze v případě, že bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.

O návrhu se rozhoduje bez jednání.

Předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby platil výživné v nezbytné míře, nenakládal s určitými věcmi nebo právy, něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.

Pokud není s návrhem na nařízení předběžného opatření spojen návrh na vydání rozhodnutí ve věci samé (tento návrh automaticky nezahajuje řízení o věci samé), soud může při nařízení předběžného opatření uložit navrhovateli, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal u soudu návrh na zahájení řízení. Může také stanovit, že předběžné opatření bude trvat jen po určenou dobu. Usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je vykonatelné vyhlášením. Nedošlo-li k vyhlášení, je vykonatelné, jakmile bylo doručeno tomu, komu ukládá povinnost. Případné odvolání tak nemá na vykonatelnost vliv a povinná strana je povinna se předběžným opatřením řídit bez ohledu na podané odvolání.

Obecně lze uvést, že předběžné opatření je výjimečný institut, který by měl být používán pouze v nutných případech, zpravidla tak nestačí pouhá skutečnost, že rodiče se nejsou schopni na určité otázky dohodnout, není upraven styk o prázdninách, svátcích apod. Navrhovatel nemůže v rámci předběžného opatření úspěšně požadovat to, čeho se domáhá i v rámci řízení o věci samé, tedy pokud by požadoval předběžnou úpravu, která má však být ve svých důsledcích i úpravou konečnou. Dalším obecným problémem je, že jeden z rodičů sice nějaké podstatné skutečnosti tvrdí, ale ničím je nedokládá.

Obecně lze konstatovat, že většina návrhů na nařízení předběžného opatření shora uvedené podmínky nespĺňuje. Lze tak doporučit podání návrhu nejprve konzultovat s odborníkem (např. advokátem), případně konzultovat situaci s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí (např., v rámci okresu Kladno, u Magistrátu města Kladna nebo Městského úřadu Slaný).

III. ROZVOD MANŽELSTVÍ

Máte-li za to, že Vaše manželství je rozvráceno, můžete soudu podat návrh na rozvod manželství. Existují dva typy rozvodu manželství – rozvod tzv. „nesporný“ a rozvod tzv. „sporný“. Pokud se z manželství narodily děti, kterým dosud nebylo 18 let, soud manželství

nerozvede, dokud nedojde k soudní úpravě poměrů těchto dětí (viz výše), je tak třeba nejprve podat návrh na úpravu poměrů dětí.

III.1) Nesporný rozvod:

Tento typ rozvodu je obecně jednodušší a rychlejší. Je třeba splnění pěti podmínek:

- oba manželé podají návrh společně, případě jeden manžel podá návrh a druhý manžel se k němu následně připojí (buď písemně, nebo ústně na jednání soudu),
- ke dni podání návrhu trvá manželství alespoň rok,
- ke dni podání návrhu spolu manželé déle než 6 měsíců nežijí (postačí, pokud spolu nežijí jako manželé, tedy společně nehospodaří, intimně se nestýkají apod., ač spolu stále žijí v jednom obydlí),
- pokud jsou manželé rodiči nezletilého dítěte, dohodli se v rámci samostatného řízení (které musí proběhnout před rozvodem) o úpravě poměrů tohoto dítěte (péče, výživné) pro dobu po rozvodu a soud tuto dohodu schválil,
- manželé se dohodli na úpravě svých majetkových poměrů, bydlení a případně výživného pro dobu po rozvodu, a to v písemné formě, jejich podpisy na dohodě předložené soudu musí být úředně ověřeny.

Návrh na rozvod manželství i připojení se druhého manžela nemusí obsahovat úředně ověřený podpis. Soudní poplatek za podání návrhu činí 2.000,- Kč.

Pokud jsou všechny uvedené podmínky splněny, řízení bývá obvykle poměrně rychlé a obvykle je možné rozhodnout na prvním jednání, na němž soud nezkontroluje existenci rozvratu manželství a jeho příčiny, pouze oba manžele stručně vyslechne a posoudí splnění výše uvedených podmínek. Od 1. 1. 2014 již má soud povinnost oba manžele vyslechnout, není tedy možné dosáhnout rozvodu bez jednání, případně účast zástupce bez účasti jednoho nebo obou manželů. Od výsledku lze upustit, pokud by jeho provedení bylo spojeno s velkými obtížemi.

Je možné podat návrh na rozvod manželství společně s návrhem na úpravu poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu, soud obvykle vyčká konce řízení o úpravě poměrů nezletilých dětí a až poté nařídí jednání.

Sepis dohody o úpravě majetkových poměrů, zejména v případě, že vlastníte nemovitou věc či máte více majetku nebo závazků, je vhodné konzultovat s odborníkem, v praxi se často objevují případy dohod, které si manželé sepíší sami, např. podle různých vzorů na internetu. Takové smlouvy často obsahují zásadní chyby nebo jsou neurčité, soud poté nemůže dospět k závěru, že došlo k úpravě majetkových poměrů mezi manželi.

Návrh se podává soudu ve dvou vyhotoveních, pokud je zasílán poštou nebo osobně doručen na podatelnu soudu. Dále je možné jej podat prostřednictvím datové schránky soudu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

Jak urychlit řízení o tzv. nesporném rozvodu:

Podejte návrh k okresnímu soudu, v jehož obvodu jste měli poslední společné bydliště, pokud v tomto obvodu alespoň jeden z manželů bydlí. Pokud jste se oba odstěhovali mimo tento obvod, podejte návrh k soudu, v jehož obvodu bydlí manžel, který návrh nepodává, pokud podáváte návrh společně, podejte jej u soudu, v jehož obvodu bydlí jeden z vás.

Soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč uhradíte rovnou s podáním návrhu (nalepením kolků na návrh).

V návrhu uveďte - k jakému soudu směřuje, jména, příjmení a datum narození manželů, jejich bydliště vč. faktického bydliště (doručovací adresy), pokud je Vám známo, sdělte rozhodující skutečnosti (příběh), označte důkazy a napište, jak požadujete, aby soud rozhodl. Dále připojte datum a podpis.

Druhý manžel návrh taktéž podepíše, případně se připojí na samostatné listině, která bude k návrhu připojena.

Připojte kopii rozsudku o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu (schválená dohoda rodičů) s doložkou právní moci.

Dohoda o úpravě majetkových poměrů bude obsahovat úředně ověřený podpis obou manželů, bude obsahovat dohodu o úpravě bydlení pro dobu po rozvodu, bude bezchybná a určitá.

Sdělte soudu, v jakých termínech nejste schopni se dostavit k jednání z důležitého důvodu, aby nedocházelo k nařízení jednání a následnému odročení.

Pokuste se zjistit, zda druhému manželovi bylo předvolání k jednání skutečně doručeno (nikoliv pouhou zákonnou fikcí doručení, pokud se na své adrese fakticky nezdržuje), případně mu sami sdělte termín konání ústního jednání.

Pokud se vám nepodaří podmínky pro nesporný rozvod splnit, je možno vést řízení o rozvodu sporném.

III.2) Sporný rozvod:

V tomto řízení soud zkoumá, zda je manželství hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze již očekávat jeho obnovení. I v tomto případě je obvyklé, že oba manželé souhlasí s rozvodem manželství, nejsou však splněny další podmínky pro tzv. nesporný rozvod. I přes souhlas manželů je však v tomto případě soud povinen zkoumat existenci rozvratu manželství a jeho příčiny. Pokud máte nezletilé děti, i v tomto případě k rozvodu nemůže dojít předtím, než proběhne samostatné řízení o úpravě poměrů k dětem (péče, výživa) pro dobu po rozvodu. Toto řízení však již nemusí být zakončeno soudem schválenou dohodou rodičů. Majetkové otázky, bydlení, případně výživné mezi manželi, není nutné mít pro rozvod vyřešeny, soud zkoumá pouze otázku, zda manželství je rozvráceno či nikoliv.

I v tomto případě proběhne výslech manželů, který bývá podrobnější, je zejména potřeba podrobně vysvětlit, v čem spočívá rozvrat manželství. Od 1. 1. 2014 již má soud povinnost oba manžele vyslechnout, není tedy možné dosáhnout rozvodu bez jednání, případně účast zástupce bez účasti jednoho nebo obou manželů. Od výslechu lze upustit, pokud by jeho provedení bylo spojeno s velkými obtížemi.

I pokud je manželství rozvráceno, soud je nerozvede v případě, že rozvod je v rozporu se zájmy dětí nebo se zájmy manžela, který se na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílel (to však neplatí v případě, že spolu manželé již 3 roky nežijí).

Opět je možné podat návrh na rozvod manželství společně s návrhem na úpravu poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu, soud obvykle vyčká konce řízení o úpravě poměrů nezletilých dětí a až poté nařídí jednání.

Jak urychlit řízení o tzv. sporném rozvodu:

Podajte návrh k okresnímu soudu, v jehož obvodu jste měli poslední společné bydliště, pokud v tomto obvodu alespoň jeden z manželů bydlí. Pokud jste se oba odstěhovali mimo tento obvod, podejte návrh k soudu, v jehož obvodu bydlí manžel, který návrh nepodává, pokud podáváte návrh společně, podejte jej u soudu, v jehož obvodu bydlí jeden z vás.

Soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč uhradíte rovnou s podáním návrhu (nalepením kolků na návrh).

V návrhu uveďte - k jakému soudu směřuje, jména, příjmení a datum narození manželů, jejich bydliště vč. faktického bydliště (doručovací adresy), pokud je Vám známo, sdělte rozhodující skutečnosti (příběh), soustřeďte se zejména na problémy v manželství, označte důkazy a napište, jak požadujete, aby soud rozhodl. Dále připojte datum a podpis.

Připojte kopii rozsudku o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu s doložkou právní moci.

Sdělte soudu, v jakých termínech nejste schopni se dostavit k jednání z důležitého důvodu, aby nedocházelo k nařízení jednání a následnému odročení.

Pokuste se zjistit, zda druhému manželovi bylo předvolání k jednání skutečně doručeno (nikoliv pouhou zákonnou fikcí doručení, pokud se na své adrese fakticky nezdržuje), případně mu sami sdělte termín konání ústního jednání.

IV. DALŠÍ OPATROVNICKÁ ŘÍZENÍ

IV.1) Pěstounská péče, péče jiné osoby

Pokud nemůže o dítě osobně pečovat žádný z rodičů (ani poručník, který je jmenován v případě, kdy dítě nemá rodiče), může soud svěřit dítě do péče pěstounovi. Jedná se o jednu z forem náhradní rodinné výchovy. Kdo se má stát pěstounem, musí skýtat záruky řádné péče, mít bydliště na území České republiky a musí souhlasit se svěřením dítěte do pěstounské péče. Dítě může být svěřeno do společné pěstounské péče společným pěstounům, pokud jsou

manželé. Pěstounem může být jakákoliv vhodná osoba, nemusí se tedy nutně jednat o člena rodiny, osoba příbuzná nebo blízká má však přednost, pokud to není v rozporu se zájmy dítěte. Pěstounská péče je charakteristická hmotnou podporou ze strany státu (příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna - na niž však v případě pěstounské péče příbuzných osob nemusí být již automatický nárok), ale taktéž větší kontrolou.

Důležitým znakem pěstounské péče je skutečnost, že o ní není možné rozhodnout v případě, že rodičům nebo ostatním příbuzným je možné uložit vyživovací povinnost. Pokud jsou tedy rodiče schopni přispívat na výživu dítěte (tedy i v případě, pokud nedosahují příjmů, ale nebrání jim v tom závažná překážka), pěstounská péče nepřichází v úvahu. Je však stále možné dítě svěřit do péče jiné osoby. Podmínky pro takové svěření jsou obdobné, jako pro rozhodování o pěstounské péči.

Při rozhodování o svěření dítěte do péče jiné osoby soud upraví vyživovací povinnost rodičů, tedy stanoví rodičům výživné, které budou povinni platit k rukám pečující osoby.

Při rozhodování o svěření dítěte do pěstounské péče soud taktéž vyživovací povinnost rodičů upraví, avšak výživné je rodič povinen platit Úřadu práce České republiky. O výši výživného zpravidla proběhne samostatné řízení, zahájené na návrh příslušného úřadu práce.

Je taktéž možné rozhodnout i o pěstounské péči na přechodnou dobu, po kterou trvá překážka bránící rodičům v péči o dítě.

Pěstounská péče i péče jiné osoby končí zletilostí nebo nabytím svéprávnosti dítětem.

Ani jedna z uvedených forem péče nemá vliv na rodičovskou odpovědnost. Rodiče o dítěti nadále rozhodují a jsou jeho zákonnými zástupci, o běžných záležitostech dítěte však má právo rozhodovat pěstoun, příp. pečující osoba. Rodiče mají nadále na právo na styk s dítětem, pokud soud nerozhodne jinak. Ani jedna z těchto forem péče pak neruší zákonnou vyživovací povinnost rodičů k dítěti.

Toto řízení nepodléhá soudnímu poplatku.

Jak urychlit řízení:

Podejte návrh u soudu, v jehož obvodu má nezletilý skutečné (nikoliv evidenční) bydliště dle dohody rodičů.

Pokud však již ve věci dítěte v minulosti vedl řízení jiný soud, je jeho opatrovnický spis veden u tohoto soudu, i když došlo mezitím k přestěhování dítěte. Podejte tak návrh u soudu, který v minulosti vedl řízení.

V návrhu uveďte - k jakému soudu směřuje, jména, příjmení a datum narození rodičů a dětí, jejich bydliště vč. faktického bydliště (doručovací adresy rodičů), pokud je Vám známo, sdělte rozhodující skutečnosti (příběh), označte důkazy a napište, jak požadujete, aby soud rozhodl. Dále připojte datum a podpis.

Pokud máte poznatky o nepřiznaném příjmu rodičů, pokuste se je doložit, případně sdělte soudu, jakým způsobem je může zjistit.

K návrhu vždy přiložte veškeré listiny, které máte k dispozici.

Návrh se podává soudu ve dvou vyhotoveních, pokud je zasílán poštou nebo osobně doručen na podatelnu soudu. Dále je možné jej podat prostřednictvím datové schránky nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

Sdělte soudu, v jakých termínech nejste schopni se dostavit k jednání z důležitého důvodu, aby nedocházelo k nařízení jednání a následnému odročení,

Veškeré listiny doručené od soudu si řádně přečtěte a řiďte se pokyny soudu.

Pokuste se zjistit, zda rodičům bylo předvolání k jednání skutečně doručeno (nikoliv pouhou zákonnou fikcí doručení, pokud se na své adrese fakticky nezdržuje), případně jim sami sdělte termín konání ústního jednání.

Ještě před podáním návrhu konzultujte situaci s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí (např., v rámci okresu Kladno, u Magistrátu města Kladna nebo Městského úřadu Slaný, a to dle adresy trvalého bydliště dítěte).

IV.2) Řízení o schválení právního jednání:

Právní jednání za děti:

Jestliže zákonný zástupce, zpravidla **rodič, právně jedná za své nezletilé dítě** ve věci existujícího i budoucího jmění dítěte (pokud nejde o běžnou záležitost nebo o záležitost neběžnou, ale týkající se jmění dítěte zanedbatelné hodnoty), je třeba k platnosti takového jednání souhlasu soudu. Typicky se jedná např. o dispozice s nemovitostmi a jejich částmi, zřízení zástavních práv či služebnosti k věci dítěte, nabývání daru, dědictví, jejich odmítnutí, poskytnutí daru z majetku dítěte.

Při výpovědi smluv o stavebním spoření je třeba souhlasu soudu pouze v případě, že s výpovědí smlouvy a převodem peněz jeden z rodičů /zákonných zástupců nesouhlasí.

Jestliže se **rodiče nedohodnou**, který z nich **dítě** při právním jednání **zastoupí**, nebo jestliže by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodičem a dítětem (např. dohoda dědiců v dědickém řízení, v němž dědí dítě i jeho rodiče, darování nemovitosti rodiči dítěti apod.), nebo mezi dětmi týchž rodičů, je třeba podat soudu nejprve návrh na jmenování **kolizního opatrovníka** pro právní jednání za dítě.

Řízení nepodléhá soudnímu poplatku.

Jak urychlit řízení:

Podajte návrh u soudu, v jehož obvodu má nezletilý skutečné (nikoliv evidenční) bydliště dle dohody rodičů.

Pokud však již ve věci dítěte v minulosti vedl řízení jiný soud, je jeho opatrovnický spis veden u tohoto soudu, i když došlo mezitím k přestěhování dítěte. Podejte tak návrh u soudu, který v minulosti vedl řízení.

V návrhu uveďte - k jakému soudu směřuje, jména, příjmení a datum narození rodičů a dětí, jejich bydliště vč. faktického bydliště (doručovací adresy rodičů), pokud je vám známo, sdělte rozhodující skutečnosti (příběh), označte důkazy a napište, jak požadujete, aby soud rozhodl. V návrhu je třeba uvést, čeho se domáháte (např. udělení souhlasu s právním jednáním rodičů, kterým za nezletilého XY dne 21. 1. 2017 uzavřeli s paní A.Z. darovací smlouvu, na základě které nezletilý nabývá do svého vlastnictví pozemek parc. č. ... se stavbou- domem čp. ..., vše zapsané na LV č. .. vedeném v katastru nemovitostí pro obec Kladno, k.ú. Kročehlavy u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště Kladno. Dále připojte datum a podpis.

Dále v návrhu uveďte důvod právního jednání a proč dle vás je právní jednání v zájmu nezletilého. Pokud dochází k převodu peněz nezletilého (např. při výpovědi smlouvy o stavební spoření), napište a doložte kdo je vlastníkem účtu, na který jsou prostředky převáděny.

K návrhu vždy přiložte veškeré listiny, které máte k dispozici.

Návrh se podává soudu ve dvou vyhotoveních, pokud je zasílán poštou nebo osobně doručen na podatelnu soudu. Dále je možné jej podat prostřednictvím datové schránky nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

Sdělte soudu, v jakých termínech nejste schopni se dostavit k jednání z důležitého důvodu, aby nedocházelo k nařízení jednání a následnému odročení.

Je-li vám doručen návrh druhého rodiče, vyjádřete se k němu písemně ještě před jednáním. Soud tak bude mít možnost se lépe na jednání připravit, obstarat zprávy, listiny, šetření, a to tak, aby ve věci mohlo být rozhodnuto pokud možno již na prvním jednání.

Veškeré listiny doručené od soudu si řádně přečtěte a řiďte se pokyny soudu.

Pokuste se zjistit, zda druhému rodiči bylo předvolání k jednání skutečně doručeno (nikoliv pouhou zákonnou fikcí doručení, pokud se na své adrese fakticky nezdržuje), případně mu sami sdělte termín konání ústního jednání.

Právní jednání za člověka, který je omezen ve svéprávnosti, nebo z jiných důvodů nemůže sám právně jednat (špatný zdravotní duševní a tělesný stav, nevěstnost apod.) a je mu jmenován opatrovník:

Jestliže opatrovník člověka vykonává správu jmění opatrovance, která překračuje běžnou správu a ve věcech s vážnými dopady do osobnosti člověka (vždy, když se právně jedná ve věcech uvedených v § 480, § 483 odst. 2 občanského zákoníku), je třeba k platnosti takového jednání souhlasu soudu.

Jestliže by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi opatrovníkem a opatrovancem, je třeba podat návrh na jmenování **kolizního opatrovníka** pro právní jednání.

IV.3) Svěprávnost, opatrovnictví, ochrana zájmů člověka, který si nemůže sám spravovat své záležitosti:

Kdo je v důsledku nemoci nebo dlouhodobé nepřítomnosti **neschopen právně jednat v konkrétní záležitosti**, může zajistit své zastoupení udělením plné moci ke konkrétnímu právnímu jednání pověřené osobě.

Kdo očekává **vlastní nezpůsobilost právně jednat ve všech nebo vybraných záležitostech v důsledku nastupující duševní poruchy**, může určit, jakým způsobem mají být jeho záležitosti spravovány, a zvolit si opatrovníka, a to formou veřejné listiny (notář, advokát) nebo sepišem datované a podepsané listiny, kterou potvrdí dva svědci.

Komu **duševní porucha činí obtíže**, ale nebrání mu právně jednat, případně rozhodovat, může uzavřít s podpůrcem dle vlastního výběru (a s jeho souhlasem), **smlouvu o nápomoci**, návrh na její schválení je třeba podat u soudu.

V **obvyklých záležitostech**, odpovídajících životním poměrům člověka, který v důsledku duševní poruchy není schopen samostatně právně jednat, může za něho **právně jednat člen domácnosti** (§ 49 občanského zákoníku), jestliže zastoupený je schopen pochopit povahu a následky zastoupení. Jestliže zvolíte tuto formu zastoupení, je třeba podat soudu návrh na schválení zastoupení, jinak nevznikne.

Jestliže vám **fyzické zdraví** (např. dlouhodobé upoutání na lůžko, pobyt v nemocnici) a **některé duševní poruchy a nemoci** (ty, při kterých vznikají tzv. „světlé okamžiky“) **neumožňují řádně spravovat záležitosti** (např. vyřizovat majetkové záležitosti, jednat se smluvními partnery, vyřídit si dávky sociálního zabezpečení), lze zvolit osobu, která vám bude vykonávat opatrovníka, opatřit si její souhlas s opatrovnictvím a podat **návrh na soud na jmenování této osoby opatrovníkem**. Návrh nejlépe podepište oba.

Jestliže je ve vaší blízkosti **člověk, který sám jednat nemůže**, především proto, že v důsledku duševní poruchy, zdravotního stavu nebo neznalosti není schopen obecně nebo v některé záležitosti právně jednat a **není ani schopen sám si zajistit pomoc, a je třeba za něho jednat, aby byly chráněny jeho zájmy** (např. váš příbuzný trpí Alzheimerovou chorobou, vůbec se neorientuje, utrpěl zranění v důsledku dopravní nehody, spoluvlastník nemovitosti dlouhodobě odcestoval do ciziny a nedal na sebe žádný kontakt), je třeba řešit zajištění důchodem, přestěhování do jiného bydliště, ukončení smluv na dodávku energií, zajištění lékařské péče nebo správu a prodej společné nemovitosti apod., lze podat soudu **návrh na jmenování opatrovníka** této osobě. V návrhu je třeba uvést konkrétního opatrovníka a je vhodné připojit jeho souhlas s opatrovnictvím.

Jestliže **člověk trpí trvalou duševní poruchou nebo chorobou**, v důsledku, které není schopen právně jednat s vědomím toho, co činí a jaké to má pro něho následky, a **hrozí-li mu v důsledku zdánlivého jednání závažná újma** (např. příbuzný trpí komplexní poruchou osobnosti na úrovni mentální retardace, není schopen si uvědomit důsledky svého jednání, je důvěřivý, na požádání jiného podepíše úvěrovou smlouvu, peníze předá této osobě, zdědí hodnotný majetek a hrozí, že by jej mohl smluvně převést jinému apod.), lze podat soudu **návrh na omezení svěprávnosti člověka a jmenování opatrovníka člověku omezenému ve svěprávnosti**.

Žádné z uvedených řízení nepodléhá soudnímu poplatku. V návrhu je nutné popsat skutečnosti, které k jeho podání vedou, označit důkazy k prokázání těchto skutečností a k návrhu na omezení svéprávnosti a na jmenování opatrovníka z důvodu zdravotního stavu přiložit lékařskou zprávu (např. ošetřujícího psychiatra, praktického lékaře, zdravotnického zařízení, kde je člověk hospitalizován...) prokazující tvrzené špatné fyzické zdraví nebo přítomnost duševní poruchy. Při nedodání lékařské zprávy může soud řízení o svéprávnosti zastavit.

Pokud někdo podá návrh na omezení svéprávnosti s cílem člověka poškodit a v řízení se prokáže zejména znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie (který je v zásadě vždy nařízen), že pro omezení svéprávnosti není důvod, může být navrhovateli uložena povinnost zaplatit státu náklady řízení, včetně nákladů za posudek. Navrhovatel dále odpovídá za případnou újmu, která člověku v důsledku takového šikanózního návrhu vznikne.

Obecně ale náklady řízení, vyjma nákladů na zastoupení účastníka zvoleným zástupcem, nese stát.

Opatrovníkem jiného se může stát jen osoba bezúhonná, se zájmem o opatrovance a dávající způsobem svého života a vztahem k opatrovanci záruku, že opatrovnictví bude vykonáváno řádně. Jedná se zpravidla o příbuzného nebo blízkou osobu, nebo o toho, kdo dlouhodobě o opatrovance projevuje opravdový zájem. Není-li taková osoba, bude opatrovníkem jmenována obec, v níž má opatrovanec bydliště. Opatrovnictví je čestná funkce podléhající dohledu soudu, jednou ročně opatrovník podává soudu zprávu o poměrech opatrovance.

Jestliže je však třeba řešit pouze výplatu důchodu s ohledem na neschopnost člověka si důchod sám převzít, lze se domáhat u obce dle trvalého bydliště člověka ustanovení zvláštního příjemce důchodu dle § 118 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

Jak urychlit řízení:

Podějte návrh u soudu, v jehož obvodu má osoba skutečné (nikoliv evidenční) bydliště.

Pokud však již ve věci osoby v minulosti vedl řízení jiný soud, je jeho opatrovnícký spis veden u tohoto soudu, i když došlo mezitím k přestěhování dítěte. Podějte tak návrh u soudu, který v minulosti vedl řízení.

V návrhu uveďte - k jakému soudu směřuje, jméno, příjmení a datum narození účastníků a navrhovatele, jejich bydliště vč. faktického bydliště (doručovací adresy), pokud je vám známo, sdělte rozhodující skutečnosti (příběh), označte důkazy a napište, jak požadujete, aby soud rozhodl. V návrhu je třeba uvést, čeho se domáháte (např. omezení svéprávnosti v konkrétní oblasti právního jednání, jmenování opatrovníka, udělení souhlasu s právním jednáním opatrovníka, kterým za XY dne 21. 1. 2017 uzavřel s paní A.Z. darovací smlouvu, na základě které jmenovaný nabývá do svého vlastnictví pozemek parc. č. ... se stavbou-domem čp. ..., vše zapsané na LV č. .. vedeném v katastru nemovitostí pro obec Kladno, k.ú. Kročehlavy u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, katastrální pracoviště Kladno. Dále připojte datum a podpis.

Dále v návrhu uveďte důvod návrhu, z návrhu na omezení svéprávnosti musí vyplývat, z jakých skutkových a právních důvodů považuje navrhovatel návrh za důvodný, a že užití mírnějších a méně omezujících opatření (např. jmenování opatrovníka za současného zachování plné svéprávnosti) není možné.

K návrhu vždy přiložte veškeré listiny, které máte k dispozici.

Návrh se podává soudu ve dvou vyhotoveních, pokud je zasílán poštou nebo osobně doručen na podatelnu soudu. Dále je možné jej podat prostřednictvím datové schránky nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem.

Sdělte soudu, v jakých termínech nejste schopni se dostavit k jednání z důležitého důvodu, aby nedocházelo k nařízení jednání a následnému odročení.

Veškeré listiny doručené od soudu si řádně přečtěte a řiďte se pokyny soudu.

V. OCHRANA PŘED DOMÁCÍM NÁSILÍM:

Ochranu oběti před násilím prvořadě poskytuje přestupkové a trestní právo. Oznámení na podezření spáchání trestného činu, přečinu nebo přestupku lze učinit na Policii České republiky nebo státním zastupitelství.

Jde-li o útoky (slovní, psychické a fyzické) mezi osobami žijícími ve společné domácnosti, bývá mnohdy těžké prokázat, že se spolubydlící dopouští na druhém násilí, neboť k násilí dochází za zdi domova, beze svědků. K zabránění dalším útokům s často stupňující se intenzitou je třeba agresora bezprostředně odloučit od oběti, což (vyjma případů, kdy je namístě vzít agresora do vazby v trestním řízení) včasné v přestupkovém a trestním řízení nelze, neboť zde musí uložení trestu a omezujícímu opatření předcházet provedení dokazování a rozhodnutí ve věci. Ochranu proti skrytým formám násilí mezi manželi, rozvedenými manželi, partnery, ale i ostatními osobami sdílejícími rodinnou domácnost tak poskytují dva instituty.

V první řadě je namístě v případě probíhajících nebo hrozících útoků obrátit se na Policii České republiky, která je podle § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, oprávněna v případě důvodného předpokladu nebezpečného útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti agresora vykázat ze společného obydlí a jeho bezprostředního okolí na dobu 10 dnů.

Jestliže i poté ohrožení trvá, nebo zde je důvodný předpoklad jeho trvání, má oběť možnost podat návrh na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí podle § 400 a násl. zákona o zvláštních řízeních soudních a § 751 a násl. občanského zákoníku, a to u soudu místně příslušného dle bydliště (skutečného, nikoliv evidenčního) oběti. Účastníkem řízení je navrhovatel a odpůrce. Soud je povinen o návrhu rozhodnout neprodleně, nejdéle do 48 hodin od doručení návrhu. Doporučujeme proto návrh podat v době, kdy ještě do uplynutí desetidenní lhůty při vykázání policií zbývají nejméně tři dny. Jestliže je podán návrh na vydání předběžného opatření u soudu, prodlužuje se 10denní lhůta pro vykázání Policií ČR až do právní moci rozhodnutí o předběžném opatření. Dřívější vykázání policií ale není podmínkou pro vydání předběžného opatření, návrh lze podat i bez něho.

Soud může k návrhu v předběžném opatření odpůrci uložit povinnost opustit společné obydlí (a to, i když je vlastníkem bytu nebo jeho výlučným nájemcem), zakázat mu vstupovat do bezprostředního okolí společného obydlí, uložit povinnost zdržet se setkávání s navrhovatelem, jeho nežádoucího sledování a obtěžování např. e-mailem, telefonáty, SMS zprávami. V předběžném opatření také soud vyrozumí odpůrce o způsobu, jakým si za asistence soudního vykonavatele nebo policie může vyzvednout z obydlí své osobní věci a věci potřebné pro výkon výdělečné činnosti.

Předběžné opatření je vykonatelné jeho vydáním, trvá 1 měsíc od vydání s tím, že doba se prodlužuje o dosud neuplynulou dobu trvání vykazání policií. Pro vydání předběžného opatření nemusí navrhovatel **prokázat**, že společné bydlení s agresivní osobou se jemu nebo ostatním spolužijícím osobám (především dětem) stalo z důvodu duševního a tělesného násilí nesnesitelné, postačí, když uvedené skutečnosti **tvrdí a osvědčí** (např. lékařskou zprávou o ošetření po napadení, úředním záznamem Policie ČR o zásahu v domácnosti z důvodu násilí apod.). Listiny osvědčující tvrzené skutečnosti musí navrhovatel přiložit k návrhu, neboť soud zpravidla nemá časový prostor pro provedení důkazu navrhovanými výslechy svědků, účastníků, k vyžádání si zpráv. Řízení o vydání předběžného opatření je pro navrhovatele osvobozeno od soudních poplatků, poplatková povinnost v případě nařízení předběžného opatření přechází na odpůrce.

K návrhu soud může trvání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí prodloužit na dobu nejvýše 6 měsíců, výjimečně i déle, výjimečné okolnosti musí být tvrzeny a prokázány. Návrh na prodloužení musí být podán před uplynutím trvání předběžného opatření (tj. zásadně do 1 měsíce od jeho vydání).

Během měsíční doby trvání předběžného opatření by navrhovatel měl začít konat i právní kroky k vyřešení problematického soužití, např. směrem k ukončení soužití, vyřešení otázky bydlení, řešit otázku výživy, je-li bez vlastního příjmu z objektivních důvodů (zejména v důsledku péče o děti útlého věku) apod.

Vzhledem k tomu, že oběť a děti přítomné domácímu násilí jsou prožitou zkušeností stigmatizovány, měla by oběť spolu s dětmi vyhledat odbornou psychologickou pomoc. Pomoc by měla vyhledat i agresivní osoba. Je-li v rodině dítě, je na místě informovat příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí (v okrese Kladno tento orgán působí dle bydliště dítěte při Magistrátu města Kladna, Městském úřadu Slaný a Městském úřadu Kralupy nad Vltavou /pro obec Olovnice/).

Pamatujte na to, že domácí násilí má zpravidla stupňující se intenzitu. Poradte se s odborníky, zda chování partnera vykazuje sociopatologické rysy před tím, než bude pozdě. Vhodná psychoterapie může pomoci násilné osobě zvládat nekontrolovatelné chování, může přispět nejenom k ochraně života, zdraví, důstojnosti, a tedy i zachránit rodinné vazby. Rodiče, kteří se dopouštějí, ale i trpí domácí násilí, nejsou kompetentními rodiči, neboť nevytvářejí dětem bezpečné prostředí.

Specializovanou pomoc pro lidi ohrožené domácím násilím poskytuje v regionu Kladenska a Slánska Zařízení sociální intervence - Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím Kladno, se sídlem Jana Palacha 1643, Kladno. Zde se vám dostane také základního právního poradenství, včetně pomoci při sepsání návrhu na vydání předběžného opatření. Psycholog je také dle vašich informací schopen odlišit případ domácího násilí od jiných méně

závažnějších forem konfliktních jednání při nefunkčním vztahu nebo rozpadu rodiny a nasměřovat vás na vhodné odborníky.

Dostatečné informace o síti poskytovatelů psychologického poradenství a terapie obdržíte také u orgánu sociálně právní ochrany dětí (jsou-li zasaženy i děti) nebo sociálním odborem magistrátu a městského úřadu.

V této souvislosti nelze nezmínit, že právní instrumenty ochrany proti domácímu násilí jsou mnohdy i zneužívány jako „zbraň“ v rodinném konfliktu. Účelem ochrany proti domácímu násilí je ochrana života, zdraví a lidské důstojnosti v případech bezprostředního ohrožení, nikoliv odstranění nepohodlného partnera nebo spolubydlícího ze společného obydlí, získání argumentu pro majetkové vypořádání nebo vytvoření důvodu, proč by jeden z rodičů měl být diskvalifikován z výkonu rodičovských práv. Zneužitím návrhu na vydání předběžného opatření, popř. návrhu na vykazání se zostřuje probíhající konflikt.

VI. MIMOSOUDNÍ ŘEŠENÍ SPORU:

Jak již název napovídá, mimosoudní řešení sporu způsob, jak spor vyřešit jinak, než soudně. Pod tento pojem se zahrnují i fáze soudního řízení, kdy sice řízení již probíhá, ale spor je v dané chvíli řešen jinde než před soudem. Cílem mimosoudního řešení sporu je dospět ke smírnému urovnání sporu a dohodě stran. V některých případech je možno mimosoudně věc vyřešit zcela, jindy je třeba, aby dosaženou dohodu ještě přezkoumal a schválil soud.

Mimosoudní řešení sporu je výhodné, neboť je při něm možno zohlednit zájmy a potřeby, kterým by v soudním řízení nemohla být věnována pozornost. Více se věnuje psychologickým, sociálním a širším ekonomickým aspektům věci a je schopno účastníkům poskytnout větší prostor pro vyřešení věci dohodou, místo autoritativního rozhodnutí soudu. Jedná se o neformální setkání, které je pro řadu lidí příjemnější, neboť jsou lépe schopni sdělit své potřeby než před soudem, a současně jim je pro ně srozumitelnější formou zprostředkováno stanovisko druhé strany. **Obecně platí, že dohoda je vždy lepší, než sebelepší rozsudek, že určitá forma spolupráce je pro všechny účastníky dlouhodobě výhodnější, než konflikt, a že při dohodě obvykle obě strany musí určitým způsobem ustoupit.**

Zcela mimosoudně je možno řešit např. úpravu poměrů dítěte rodičů, kteří nejsou manželé, a úpravu styku dítěte s druhým rodičem, a to i když jeho rodiče manželé jsou.

V některých případech je soudní úpravy třeba, ale i přesto může mimosoudní řešení sporu výrazně pomoci k vyřešení věci. Před podáním návrhu buď sami vyhledejte pomoc (níže uvádíme pomáhající organizace ve zdejším regionu), nebo vám může být účast na mimosoudním řešení sporu soudem nařízena.

Konkrétně může soud nařídit účast na mimosoudním smírčím nebo mediačním jednání nebo rodinné terapii, nebo nařídit setkání s odborníkem v oboru pedopsychologie, a to až na dobu 3 měsíců. Nejčastěji se můžete setkat s tím, že vám bude nařízeno:

- setkání rodičů s pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dítěte OSPOD (v našem regionu v rámci Magistrátu města Kladnu, Městského úřadu Slaný, Městského úřadu Kralupy nad Vltavou), a to v rámci opatrovnických řízení týkajících se nezletilých

děti. Pověřený pracovník tam s rodiči probere situaci v rodině, možnosti úpravy poměrů dítěte, informuje o průběhu soudního řízení, pokusí se o dosažení dohody rodičů. Někdy bude úkolem OSPOD pouze provedení pohovoru s dítětem a zjištění jeho názoru.

- Nařízení mediace u zapsaného mediátora (http://mediatori.justice.cz/MediatorPublic/Public/FR003_ZverejneniVybranychUdaju.aspx.) Základem mediace je, že mezi znesvářené strany vstoupí třetí, nezávislá osoba, tzv. mediátor, která se jim stává prostředníkem ke smírnému, kompromisnímu řešení sporných otázek. Právní úprava mediace je popsána v zákoně č. 202/2012 Sb., o mediaci. Povinné je první setkání s mediátorem. Setkání jsou zpoplatněna, přesto dohodnout se je zásadně pro účastníky sporu ekonomicky výhodnější než úhrada právních služeb advokáta v několikastupňovém soudním řízení. O odměně s mediátorem sepíšete dohodu. Mediace je důvěrná, pokud nedáte souhlas, soud se nedozví podrobnosti průběhu mediace. Mediátor pouze sdělí, zda se strany dostavily a zda byla nebo nebyla uzavřena dohoda.
- setkání rodičů s psychologem nebo osobou zabývající rodinně-právní problematikou – např. za účelem zlepšení komunikace mezi rodiči, případně nastavení pravidel komunikace, pravidel předávání dítěte apod.
- asistované kontakty v některé z nevládních organizací za účelem navázání kontaktu dítěte s rodičem, se kterým se odcizilo.

Naší vůlí je, abyste se ve vašich rodinně právních problémech dokázali domluvit, neboť se domníváme, že rodičovské kompetence by měly být ponechány vám jako rodičům, neboť jste to vy, kdo své děti zná, každodenně s nimi žije, a měl by tedy být schopen v zájmu dítěte jednat i s druhým rodičem. I my se vás tedy budeme snažit vést ke smírnému řešení, a autoritativně rozhodovat pouze tam, kde je to nutné.

Na našich stránkách najdete odkazy jak na mediátory, tak na pomáhající organizace, které vám mohou pomoci vyřešit spor buď zcela mimosoudně, nebo přispět k vaší dohodě. Obrátit se můžete i na naše opatrovnické oddělení.

VII. MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST SOUDU VE VYBRANÝCH ŘÍZENÍCH:

- Jestliže **žalují** dlužníka o **zaplacení peněz**, smluvní stranu **o plnění ze smlouvy**, podám žalobu u soudu, v jehož obvodu má faktické bydliště (nemusí být nutně adresa trvalého pobytu), podnikatel a právnická osoba sídlo, které zjistím nahlédnutím do obchodního rejstříku, nebo u fyzických osob do živnostenského rejstříku (např. databáze ARES).
- Jestliže žalují **nárok z náhrady újmy**, mohou si vybrat mezi soudem, v jehož obvodu je bydliště/sídlo žalovaného, nebo soudem, v jehož obvodu k újmě došlo.
- Jestliže **se chci rozvést**, podám návrh u soudu v České republice, v jehož obvodu jsme jako manželé měli poslední společné bydliště, bydlí-li zde ještě alespoň jeden z manželů, nebo, není-li takový soud, podám návrh u soudu v České republice, v jehož obvodu bydlím, nebydlím- li v ČR, návrh se podává u soudu v České republice, v jehož obvodu bydlí druhý manžel.

- Jestliže žaluji bývalého manžela **o vypořádání zaniklého společného jmění manželů**, podám žalobu u soudu, který rozhodl o rozvodu manželství.
- Jestliže se domáhám **práva k nemovitosti**, podám žalobu u soudu, v jehož obvodu se nemovitost nachází.
- Jestliže navrhuji úpadek, včetně oddlužení, konkurzu apod. **insolvenční návrh** podám u Krajského soudu, v jehož obvodu mám bydliště, sídlo.
- Jestliže se domáhám **vyloučení věci z exekuce, z výkonu rozhodnutí**, žalobu podám u soudu, u něhož je prováděn výkon rozhodnutí.
- Jestliže o věci, nebo právu **již je vedeno u soudu řízení** mezi jinými účastníky a domáhám-li se věci, nebo práva já, podám žalobu u soudu, kde je již řízení vedeno.